

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ

Η απελπισία φλερτάρει με την δραχμή

Κάθε φορά που ζορίζουν τα πράγματα, αρχίζει η κλασική συζήτηση: «Μήπως δεν βγαίνει το πράγμα;», «μήπως είναι καλύτερα να πάρουμε τα λεφτά που μας δίνει ο Σόιμπλε και να πάμε στη δραχμή;». Δεν είναι μόνο πραγματικά απελπισμένοι συμπολίτες μας που κάνουν αυτή τη συζήτηση, είναι και –θεωρητικά– ενημερωμένοι άνθρωποι που δεν έχουν πληγεί όσο άλλοι από την κρίση.

Από μίαν άποψη είναι λογικό. Εξί χρόνια είμαστε σε ένα καρυδοτσουφλο που πάει κι έρχεται μέσα σε ακραίες συνθήκες. Περιμένουμε όλοι να ακούσουμε από τα megafona κάτι οριστικό, κάτι που θα δώσει ένα τέλος στην αγωνία μας, του τύπου «κάντε

λίγο υπομονή, το καράβι θα φτάσει σε ασφαλή προορισμό σε έξι μήνες». Τα megafona είτε σιωπούν είτε λένε ψέματα. Φτάνουμε στο σημείο που περιέγραφε κάποτε ένας φίλος που είχε δει μια γιαγιά σε καϊκι ενώ μαινόταν η τρικυμία να σταυροκοπιέται και να φωνάζει «άντε να βουλιάσουμε να σωθούμε».

Μάλιστα, ορισμένοι κυνικοί και λάτρεις της συνωμοσιολογίας έχουν κατασκευάσει και μια σχετική θεωρία. Πιστεύουν ότι η σημερινή κυβέρνηση θα μας οδηγήσει σε αδιέξοδο με τους δανειστές και εταίρους και κατόπιν θα γυρίσει να πει στον κόσμο: «Μας δώσατε εντολή έντιμου συμβιβασμού, βρήκαμε απέναντί μας τοίχο. Δεν πάει

άλλο, ζητάμε εντολή για ρήξη πραγματική, δηλαδή έξοδο από το ευρώ».

Προσωπικά, απορρίπτω πάντοτε τέτοιες θεωρίες γιατί είναι θελκτικές, αλλά σπανίως συνάδουν με την πραγματικότητα. Η Ιστορία γράφεται με λάθη, με ατυχήματα και σπανίως ακολουθεί κάποιο κρυφό σχέδιο ή τις προδιαγραφές μιας μεγάλης συνωμοσίας. Χρειάζεται, όμως, προσοχή. Ο κίνδυνος να στραφεί η κοινή γνώμη κατά της Ευρώπης και του ευρώ είναι απολύτως ορατός. Θα συμβάλει σε αυτό και η αίσθηση αποκοπής από την υπόλοιπη Ε.Ε. σε περίπτωση που ενεργοποιηθούν τα σενάρια μιας νέας συνοριακής γραμμής στα Σκόπια.

Στιβαρή ηγεσία δεν διαθέτουμε αυτή

την ώρα και αν φουντώσει ο αντιευρωπαϊσμός και μαζί η αίσθηση της απελπισίας, εύκολα μπορεί κανείς να δει ένα μεγάλο κομμάτι του λαού να μεθάει στο όνομα μιας νέας χίμαιρας, σαν κι αυτές που μας οδήγησαν σε καταστροφές στο παρελθόν. Είμαστε όλοι τόσο κουρασμένοι, τόσο απογοητευμένοι, που το λάθος παραμονεύει... Προς το παρόν, βέβαια, έχουμε το χειρότερο δυνατό σενάριο: τον ζουρλομανδύα του ευρώ με μια εντελώς δραχμική διακυβέρνηση και αντιμετώπιση της πραγματικής οικονομίας. Και αυτό κάνει ακόμη και λογικούς ανθρώπους που δεν μπορούν να φαντασθούν την Ελλάδα εκτός Ευρώπης να αναρωτιούνται: «Πού πάμε;».

ΑΥΓΗ

Ο... πυρομανής Κυρ. Μητσοτάκης

Μέχρι εδώ ήταν. Τόσο κράτησε το νέο ύφος και ήθος του Κυριάκου Μητσοτάκη, που φιλοδοξεί να επαναφέρει τη νέα Νέα Δημοκρατία, σύγχρονη, μεταρρυθμιστική και δημοκρατική, στην εξουσία για να σώσει την Ελλάδα από τον λαϊκισμό και τον ερασιτεχνισμό του ΣΥΡΙΖΑ. Το κόμμα που θέλει να εκπροσωπήσει τη σοβαρή αστική τάξη και να ενισχύσει τον σεβασμό στους συνταγματικούς κανόνες κάλεσε διά του νέου αρχηγού του την κυβέρνηση να αποσύρει εδώ και τώρα το ασφαλιστικό ώστε να εκτονωθεί η κατάσταση. Και μετά βλέπουμε. Τι βλέπουμε μετά; Την αξιολόγηση από τους θεσμούς να πηγαίνει κατά διαόλου και τον Σόιμπλε να βαρβαλκεύει το άλογο για τον δεύτερο γύρο του Grexit. Μπορεί να γίνει αποδεκτή η πρόταση Μητσοτάκη, ετούτη τη στιγμή, που όλοι γνωρίζουν ότι είναι κρίσιμης σημασίας ζήτημα για την οικονομική σταθερότητα της χώρας να ολοκληρωθεί το ταχύτερο δυνατόν η αξιολόγηση για να διαλυθούν τα σύννεφα των αμφιβολιών; Το γνωρίζει πολύ καλά και ίδιος, από τους πλέον πειθαρχικούς εκτελεστές των εντολών, ότι αυτό είναι αδύνατο. Να γίνουν διαβουλεύσεις, ναι. Να γίνουν διορθώσεις, ναι. Αλλά απόσυρση του ασφαλιστικού τώρα σημαίνει καταστροφή. Είναι άλλο πράγμα να στήνεις πολιτική παγίδα για να αρπάξεις την εξουσία και άλλο να βάζεις φωτιά για να κάψεις τον αντίπαλό σου και μαζί του ολόκληρη τη χώρα. Διότι περί αυτού πρόκειται.

Έχει σκεφτεί κανείς πώς θα αντιμετώπιζε ο Κυριά-

κος το ζήτημα της μεταρρύθμισης του ασφαλιστικού συστήματος, που ομολογουμένως βρέθηκε σε συνθήκες χρεοκοπίας; Τι ακριβώς πρότεινε για τους αγρότες στην ομιλία του για το ασφαλιστικό στη Βουλή; Αυτός δεν ήταν που κάλεσε την κυβέρνηση Τσίπρα να προχωρήσει σε συμπληρωματικό οφειλομένων εισφορών στον ΟΓΑ με τις αγροτικές επιδοτήσεις; Αυτός δεν ήταν που πρότεινε να μην αυξηθούν οι εργοδοτικές εισφορές και κατά συνέπεια να πετσοκοπούν ακόμη μια φορά οι συντάξεις; Αυτός δεν ήταν που προέταξε τη συνταγματική ελευθερία όλων των Ελλήνων να μετακινούνται ελεύθερα και να διακινούν ανεμπόδιστα τα εμπορεύματά τους; Αυτός δεν κάλεσε τους αγρότες να μην κλείνουν τους οδικούς άξονες; Αυτός δεν ήταν που υποσχέθηκε να καταθέσει στη Βουλή τη δική του ολοκληρωμένη αντιπρόταση για το ασφαλιστικό, ώστε να συγκριθεί απ' ευθείας με αυτή του Τσίπρα;

Αυτός ήταν, αλλά οι διαπλεκόμενοι βιάζονται. Καίγονται για να αποφύγουν τη μεταρρύθμιση στον ραδιοτηλεοπτικό χώρο και να παρατείνουν τα χρέη τους στις τράπεζες. Και όταν καίγονται απαιτούν από εκείνους που στήριξαν πολλά επάνω τους να ανταποδώσουν, αν θέλουν να συνεχίσουν να έχουν την υποστήριξή τους. Και εκτός από τον Κυριάκο απαιτούν και απέσπασαν και την υποταγή της κ. Γεννηματά. Για τον Σταύρο δεν χρειαζόταν ιδιαίτερη πρόσκληση. Πάει πολύ λοιπόν να παίξουν τους σωτήρες.

ΕΘΝΟΣ

Κρίσιμη καμπή

Σωστή η επιλογή του πρωθυπουργού να συγκαλέσει για σήμερα έκτακτο Υπουργικό Συμβούλιο. Οι εξελίξεις των τελευταίων ημερών είναι και πολλές και σοβαρές. Και σε όλα τα ανοιχτά μέτωπα, εσωτερικά αλλά και εξωτερικά. Αρα είναι η ώρα που οι κυβερνώντες θα πρέπει να αξιολογήσουν την έως τώρα πορεία τους και να κρίνουν αν και ποιες διορθωτικές κινήσεις είναι διατεθειμένοι ή και σε θέση να κάνουν. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι αυτό τον σκοπό έχει η σημερινή έκτακτη σύγκληση του Υπουργικού Συμβουλίου και θέλουμε να ελπίζουμε ότι θα τον υπηρετήσει σωστά. Η διαπραγματεύση απέχει πολύ από το σημείο που θα επιθυμούσαμε και θα ευχόμασταν να είναι. Το υπογραμμίζουν πειστικά οι εταίροι και δανειστές μας, το ομολόγησε με απόλυτη ειλικρίνεια και ο υπουργός Οικονομικών. Στο Προσφυγικό η κατάσταση έχει βελτιωθεί, αλλά οι δυσλειτουργίες παραμένουν. Και το χειρότερο είναι ότι διατηρούνται και οι κάθε άλλο παρά ευνοϊκές για τη χώρα μας διαθέσεις αρκετών εταίρων. Στα δύσκολα προστέθηκε από προχθές και η προοπτική της ανάμιξης του ΝΑΤΟ. Και στο εσωτερικό η κατάσταση τείνει πλέον να προσλάβει εκρηκτικό χαρακτήρα. Προοπτικές σύγκλισης με κάποια από τις διαμαρτυρούμενες επαγγελματικές ομάδες δεν έχουν μέχρι στιγμής διαφανεί και ελπίζουμε ότι θα επιδειχθεί τελικά φρόνηση από όλους, έτσι ώστε η κάθοδος των αγροτών στο κέντρο της πρωτεύουσας να μην έχει ανεπιθύμητες για κάθε εκέφρονα εξελίξεις. Η χώρα βρίσκεται και πάλι σε μια κρίσιμη καμπή. Είναι η ώρα του πρωθυπουργού και της κυβέρνησης. Κι εκείνο που περιμένουμε να ακούσουμε είναι αν και ποιες κινήσεις προγραμματίζουν για την επανεκκίνηση που χρειάζεται αυτή την ώρα η εθνική προσπάθεια, προκειμένου να διατηρηθεί ζωντανή η ελπίδα για το μέλλον.

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ ΤΑΣΟΣ ΠΑΠΠΑΣ

Παχυλές ανοησίες

Όταν οι Ευρωπαίοι αξιωματούχοι υπερασπίζονται τις επιλογές τους, δεν διστάζουν να πουν χοντρά ψέματα και να βιάσουν την πραγματικότητα. Θα πείτε «σιγά την ανακάλυψη». Πράγματι, παραβιάζω ανοιχτές θύρες. Ωστόσο, μερικές φορές εκπλήσσεσαι με τις παχυλές ανοησίες που εκστομίζουν υποτίθεται υπεύθυνοι άνθρωποι.

Ο επικεφαλής του ESM, Κλάους Ρέγκλινγκ, μας είπε ότι «η πολιτική της ευρωζώνης είναι οδυνηρή, αλλά παράγει αποτελέσματα». Προφανώς εννοεί θετικά αποτελέσματα, γιατί κάθε πολιτική παράγει αποτελέσματα. Το θέμα είναι ποιος ευνοείται και ποιος ζημιώνεται.

Γιατί πολιτικές που θα ωφελούνταν όλοι το ίδιο σε ταξικές κοινωνίες (ναι, τέτοιες είναι αυτές που ζούμε, ασχέτως αν δεν το παραδέχονται οι εκπρόσωποι του μεταρρυθμιστικού Κέντρου, αυτού δηλαδή του «αποστειρωμένου κενού», κατά τον Ρίτσαρντ Ρόρτι) δεν έχουν ακόμη εφευρεθεί. Κι ούτε πρόκειται.

Αν αφήσουμε την Ελλάδα εκτός, γιατί αυτή, όπως υποστηρίζει ο κ. Ρέγκλινγκ, είναι μια ιδιόζουσα περίπτωση (πειραματόζωο είναι η σωστή λέξη αλλά δεν πειράζει), αναρωτιέμαι τι έχει να πει ο επικεφαλής του ESM για την Ισπανία με τη μεγάλη ανεργία (των νέων αγγίζει το 50%), που καλείται να λάβει πρόσθετα μέτρα ύψους 8,5 δισ. ευρώ. Τι έχει να πει για την Πορτογαλία, που το χρέος της χτυπάει κόκκινο, για την Ιταλία, της οποίας το έλλειμμα και το χρέος έχουν ξεφύγει, για τη Γαλλία, όπου η ανεργία αυξάνεται και το έλλειμμα ξεπερνά το όριο που έχουν επιβάλει οι νεοφιλελεύθεροι μάγοι του Βερολίνου και των Βρυξελλών, για τη Φινλανδία που σήμερα χαρακτηρίζεται, ακόμη και από τους δικούς της πολιτικούς, «ο μεγάλος ασθενής της Ευρώπης», ενώ πριν από μερικά χρόνια ήταν το παράδειγμα προς μίμηση.

Τι έχει να πει για τις θηριώδεις ανισότητες στο εσωτερικό των χωρών, αλλά και μεταξύ των χωρών. Τι έχει να πει για τη μερική και κακά αμειβόμενη απασχόληση που διευρύνεται παντού στην ευρωζώνη (και στη Γερμανία), για τη χαμένη γενιά των χωρών του Νότου που είναι εκτός αγοράς εργασίας και δεν έχει προοπτική να βρει αξιοπρεπή δουλειά τα επόμενα χρόνια.

Απολύτως τίποτε. Μόνο μερικά λόγια συμπάθειας και συστάσεις στους χεμαζόμενους πολίτες να μην υποκύψουν στις Σειρήνες του λαϊκισμού, γιατί, όσο κι αν αντιδράσουν, θα σπάσουν τα μούτρα τους, αφού δεν υπάρχει εναλλακτικός δρόμος. Μέχρι και ο Ρέντσι, που δεν διακρίνεται για τον ριζοσπαστισμό του, βγήκε από τα ρούχα του: «Αν αυτή είναι η Ευρώπη που θέλετε, τότε χάρισμά σας».